

R O M Â N I A
Avocatul Poporului
Ombudsman

Str. Eugeniu Carada, nr. 3, Sector 3, București

Telefon +40-21-312.71.01 Fax: +40-21-312.49.21 Internet: <http://www.avpoporului.ro> E-mail: avp@avp.ro

**Dispozițiile O.U.G. nr. 54/2017 prin care se menține acreditarea școlilor
doctorale autorizate provizoriu până la 1 octombrie 2019, sunt
neconstituționale – Excepție de neconstituționalitate formulată direct de
către Avocatul Poporului**

Avocatul Poporului a sesizat direct Curtea Constituțională a României cu excepția de neconstituționalitate referitoare la O.U.G. nr. 54/2017 privind modificarea art. VIII alin.(3) din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 96/2016 pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniile educației, cercetării, formării profesionale și sănătății, apreciind că aceasta contravine dispozițiilor constituționale ale art. 115 alin. (4) și (5) privind regimul ordonanțelor de urgență, afectează principiul securității raporturilor juridice, principiul separației și echilibrului puterilor în cadrul democrației constituționale și principiul supremației legii, consacrate de art. 1 alin. (3), alin. (4) și alin. (5) din Legea fundamentală, precum și art. 11 și art. 148 alin. (2) din Legea fundamentală referitoare la obligațiile României decurgând din dreptul internațional.

În anul 2016, observând expirarea termenului pentru care școlile doctorale au autorizații provizorii, Guvernul României a intervenit pe calea Ordonanței de urgență nr. 96/2016 pentru deblocarea situației. Un an mai târziu, executivul a promovat o nouă ordonanță de urgență de prorogare a termenului până la care școlile doctorale autorizate provizoriu sunt considerate acreditate, Nota de fundamentare a O.U.G. nr. 54/2017 furnizând aceeași justificare cu cea a O.U.G. nr. 96/2016. Astfel, Avocatul Poporului observă faptul că motivarea situației extraordinare și a urgenței ordonanței de urgență din anul 2017 este identică cu cea din anul 2016. Totodată, rezultă că, de la intrarea în vigoare a Legii nr. 1/2011 și până în prezent **nu a fost**

realizată evaluarea școlilor doctorale de către instituțiile îndrituite de lege cu această sarcină. Prin urmare, **circumstanțele pentru care legiuitorul delegat (Guvernul) a acționat în anul 2016 au rămas neschimbate, dar pierd caracterul de noutate, specific unei situații extraordinare.** În privința condiției caracterului obiectiv al situației extraordinare, definită de jurisprudența Curții Constituționale (existența sa nu depinde de voința Guvernului), nici aceasta nu poate fi susținută, având în vedere obligațiile legale ale Ministerului Educației Naționale în domeniu. Cât privește condiția privind motivarea urgenței în cuprinsul ordonanței de urgență, aceasta trebuie să fie efectivă, adică să demonstreze necesitatea obiectivă a adoptării reglementării în regim de urgență, nu doar să enunțe această necesitate, astfel cum s-a procedat în preambulul O.U.G. nr. 54/2017.

Referitor la justificarea privind nevoia urgentă de asigurare a calității în procesul de învățământ, Avocatul Poporului precizează că asigurarea calității se realizează prin efectuarea evaluării școlilor doctorale, nicidecum prin amânarea acestora. Totodată, așa cum se arată în notele de fundamentare ale celor două ordonanțe de urgență incidente, **evaluarea nu a fost efectuată în ultimii 6 ani, adică de la intrarea în vigoare a Legii nr. 1/2011, deși metodologia a fost adoptată încă din anul 2012.** Se constată astfel că asigurarea calității învățământului superior este doar proclamată ca prioritate și principiu de guvernare, în realitate este amânată *sine die*.

Din analiza situației expuse **nu se constată existența unui pericol public major care să nu poată fi evitat decât pe calea emiterii unei ordonanțe de urgență.** De altfel, ordonanța de urgență examinată nu conține măsuri urgente pentru salvarea unui interes public aflat în pericol, aceasta cuprinzând un articol unic. Mai mult, Avocatul Poporului apreciază că interesul public care trebuie protejat este chiar asigurarea unui învățământ de calitate, cu atât mai mult cu cât emiterea diplomelor de doctor în lipsa aplicării legislației naționale și internaționale cu privire la standardele de calitate a făcut obiectul a numeroase critici, atât pe plan intern cât și la nivel internațional.

Din Notele de fundamentare ale celor două ordonanțe de urgență rezultă că evaluarea școlilor doctorale nu a fost efectuată de la intrarea în vigoare a Legii nr. 1/2011 și până la data prezentei. Rezultă, astfel, că puterea executivă nu și-a exercitat (prin organele de specialitate) atribuțiile directe în materie, dar, în schimb, a intervenit în sfera puterii legislative, făcând uz de mijlocul delegării de două ori (Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 96/2016, respectiv Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 54/2017), prelungind autorizarea provizorie a școlilor doctorale cu doi ani, deși reglementările legale impun evaluarea periodică a acestora. Se constată, astfel, că, prin nerespectarea normelor legale imperative din domeniu, este afectat principiul supremației legii și totodată cel al securității raporturilor juridice.

În contextul în care are la dispoziție mijloacele legale pentru aplicarea procedurilor de evaluare și acreditare, executivul a intervenit legislativ pentru prelungirea autorizării provizorii a școlilor doctorale, măsură care apare pe de o parte artificială, iar pe de altă parte, o intervenție nejustificată în activitatea legislativului, cu atât mai mult cu cât măsura extraordinară a ordonanței de urgență a fost folosită atât în anul 2016, cât și în anul 2017. În aceste condiții, poate fi reținută **ingerința nejustificată a Guvernului în atribuțiile de legiferare ale Parlamentului, ceea ce contravine principiului constituțional al separației puterilor în stat.**

Analizând prevederile europene și internaționale în materia asigurării calității în învățământul superior, Avocatul Poporului constată și faptul că **actul normativ criticat încalcă prevederile Constituției referitoare la obligația statului român de a-și îndeplini întocmai și cu bună-credință obligațiile asumate prin documentele internaționale la care este parte.**

Întreaga motivație pe care se bazează opinia Avocatului Poporului se regăsește pe site-ul instituției, la secțiunea **Contencios Constituțional – Excepții de neconstituționalitate.**

Matei Vîrtosu
Purtător de cuvânt
AVOCATUL POPORULUI

4 octombrie 2017